

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] lætitia sit deuotionis effectus? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

hunc in invisibilem amorem rapiamur. Et ideo ea
quæ pertinent ad Christi humanitatem per modum
cuiusdam manuductionis, maximè devotionem exci-
tant: cum tamen devotio principaliter circa ea,
quæ sunt diuinitatis, consistat.

Ad tertium dicendum, quòd scientia & quicquid
aliud ad magnitudinem pertinet, occasio est quòd
homo cõfidat de seipso: & ideo nõ totaliter se Deo
tradat. Et inde est quòd huiusmodi, quãdoque occa-
sionaliter devotionem impediunt; & in simplicibus
& mulieribus devotio abundat, elationem comprimendo.
Si tamen scientiam & quamcumque aliam
perfectionem homo perfecte Deo subdat, ex hoc ip-
so devotio augetur.

ARTIC. IV.

Verum letitia sit devotionis effectus?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd leti-
tia non sit devotionis effectus. Quia vt * dictũ
est, passio Christi præcipuè ad devotionem excitat.
Sed ex eius consideratione consequitur in anima
quædam affectio, secundum illud Thren. 3. Recor-
dare paupertatis meæ, absynthij & fellis: quod per-
tinet ad passionem. Et postea subditur, Memoria
memor ero: & tabescet in me anima mea. Ergo de-
lectatio, siue gaudium, non est devotionis effectus.

437
art. præc.

¶ 2. Præterea, Devotio præcipuè consistit in
interiori sacrificio spiritus. Sed in Psal. 50. dicitur,
Sacrificium Deo spiritus contribulatus. Ergo afflictio
magis est devotionis effectus, quàm iucunditas, siue
gaudium.

¶ 3. Præterea, * Greg. Niss. dicit in lib. de ho-
mine, quod sicut risus procedit ex gaudio, ita lachry-
mæ & gemitus sunt signa tristitiæ. Sed ex deuotione
contingit, quòd aliqui prorumpant in lachrymas.
Ergo letitia vel gaudium nõ est devotionis effectus.

cap. 12. 2
medio.

SED contra est, quod in collecta dicitur, Quos
iucundia votiuæ castigant, ipsa quoque devotio ian-
cta lætificet.

RE.

RESPONDEO dicendum, quòd deuotio per se quidem & principaliter spiritualem lætitiã mentis causat: ex consequenti autẽ, & per accidens causat tristitiã. Dicitur enim quòd deuotio ex duplici consideratione procedit. Principaliter quidẽ ex cõsideratione diuinæ bonitatis: quia ista consideratio pertinet quasi ad terminum motus voluntatis tradentis se Deo. Et ex ista consideratione per se quidẽ sequitur delectatio, secundum illud Psal. 76. Memor fui Dei, & delectatus sum. Sed per accidens hæc cõsideratio tristitiã quamdam causat in his qui nondum plenè Deo fruuntur: secundum illud Psalm. 41. Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum. Et postea sequitur, Fuerunt mihi lachrymæ meæ, &c. Secundario verò causatur deuotio, vt dictum * est, ex cõsideratione propriorum defectuum. Nam hæc consideratio pertinet ad terminum, à quo homo per motum voluntatis deuotæ recedit: vt scilicet non in se existat, sed Deo se subdat. Hæc autem consideratio è conuerso se habet ad primam. Nam per se quidem nata est tristitiã causare, recogitando proprios defectus: per accidens autem lætitiã, scilicet propter spem diuinæ subuentionis. Et sic patet, quòd ad deuotionem primò & per se consequitur delectatio: secundario autem & per accidens, tristitiã, quæ est secundum Deum.

art. prac.

art. prac.

Ad primum ergo dicendum, quòd in consideratione passionis Christi, est aliquid quod contristet, scilicet defectus humanus: propter quem tollendum, Christum pati oportuit. & est aliquid, quod lætificet, scilicet Dei erga nos benignitas, quæ nobis de tali liberatione prouidit.

Ad secundum dicendum, quòd spiritus, qui ex vna parte contribulatur propter præsentis vitæ defectus, ex alia parte condelectatur ex consideratione diuinæ bonitatis, & ex spe diuini auxiliij.

Ad tertium dicendum, quòd lachrymæ prorumpunt non solum ex tristitiã, sed etiam ex quadam affe-

affectus teneritudine, præcipuè cum consideratur ali-
quid delectabile cum permixtione alicuius tristabi-
lis: sicut solent homines lachrymari ex pietatis affe-
ctu, cum recuperant filios vel charos amicos, quos
existimauerant se perdidisse. Et per hunc modum
lachrymæ ex deuotione procedunt.

QVÆST. LXXXIII.

De oratione, in septemdecim articulos diuisa.

Inde considerandum est de oratione.

- D** Et circa hoc quærentur decem & septem.
- ¶ Primo, utrum oratio sit actus appetitiuæ virtutis,
vel cognitiuæ?
 - ¶ Secundo, utrum sit conueniens orare Deum?
 - ¶ Tertio, utrum oratio sit actus religionis?
 - ¶ Quarto, utrum solus Deus sit orandus?
 - ¶ Quinto, utrum in oratione sit aliquid determi-
natè petendum?
 - ¶ Sexto, utrum orando debeamus temporalia pe-
tere?
 - ¶ Septimo, utrum pro alijs orare debeamus?
 - ¶ Octauo, utrum debeamus orare pro inimicis?
 - ¶ Nono, de septem petitionibus orationis dominicæ.
 - ¶ Decimo, utrum adorare sit proprium rationalis
creaturæ?
 - ¶ Undecimo, utrum sancti in patria orent pro no-
bis?
 - ¶ Duodecimo, utrum oratio debeat esse vocalis?
 - ¶ Decimotertio, utrum attentio requiratur ad ora-
tionem?
 - ¶ Decimoquarto, utrum oratio debeat esse diu-
rna?
 - ¶ Decimoquinto, utrum oratio sit efficax ad impe-
trandum quod petitur?
 - ¶ Decimosexto, utrum sit meritoria?
 - ¶ Decimosextimo, de speciebus orationis.